

سه‌شنبه ۱۸ دی ۱۴۰۳
وطن امروز | شماره ۴۲۲۵

[فرهنگ و هنر]

اخبار

جایزه جلال ۳ بهمن برگزار می‌شود

هفدهمین دوره جایزه ادبی جلال آل احمد ۳ بهمن‌ماه برگزاریدگان خود را معرفی خواهد کرد، دوره آموزشی داستان‌نویسی در این دوره نیز متفاوت با دوره‌های دیگر برگزار خواهد شد.

هفدهمین دوره جایزه ادبی جلال آل احمد به مراحل پایانی خود نزدیک می‌شود. در این دوره ۲ هزار و ۶۰۰ اثر در ۴ بخش، رمان و داستان بلند، داستان کوتاه، نقد ادبی و مستندنگاری ارزیابی شده‌اند؛ بیشترین آثار (۲ هزار اثر) متعلق به حوزه رمان و مستندنگاری بوده، ۴۰۰ اثر در حوزه داستان کوتاه و ۱۶۰ اثر در حوزه نقد ادبی بوده است. مسعود کوثری، دبیر علمی این دوره جایزه جلال بوده است و مریم جلالی، مریم حسینی، محمد حنیف، بهزاد دانشگر، سارا عرفانی، کورش علیانی، محسن کاظمی، صادق کره‌پار و مسعود کوثری اعضای هیات علمی این دوره جایزه بوده‌اند.

همچنین در این دوره تغییراتی در برگزاری دوره آموزش داستان‌نویسی آل جلال ایجاد خواهد شد. حامد محقق، معاون ادبیات خانه کتاب در این زمینه به تسنیم گفت: ما در این دوره آموزش داستان‌نویسی را با تغییراتی نسبت به دوره‌های قبل برگزار خواهیم کرد. موسسه خانه کتاب، پیش از این دوره‌های اقلیم قلم را برای ۱۶ استان کشور در شمال غرب و جنوب کشور برگزار کرد و منتخبان این دوره‌ها قرار است در دوره آموزشی جلال آل احمد شرکت کنند.

وی زمان برگزاری دوره‌ها را هم‌زمان با برگزاری مراسم اختتامیه عنوان کرد و افزود: با توجه به اینکه این دوره برای منتخبان دوره‌های دیگر داستان‌نویسی برگزار می‌شود، طبیعتاً آموزش‌ها تخصصی‌تر خواهد بود.

مسعود کوثری، دبیر علمی جایزه جلال نیز پیش‌تر افزایش وجه ریالی این جایزه را بعید دانسته و گفته بود: با توجه به اینکه در دولت مشکلات مالی فراوانی وجود دارد، نمی‌توان انتظار داشت وجه جایزه افزایش یابد، در عین حال ما نهایت تلاش خود را خواهیم کرد.

■ ■ ■

فراخوان اولین دوره کنگره ملی شعر رحیل با موضوع بانوان تأثیرگذار تاریخ

اولین دوره کنگره ملی شعر «رحیل» با موضوع بانوان تأثیرگذار تاریخ، فراخوان داد.

محورهای اصلی این کنگره عبارتند از:

- بانوان قرآنی (بانوانی که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم در قرآن کریم به آنها اشاره شده است. مانند حضرت مریم، آسیه، ساره، هاجر و…)
- بانوان صدر اسلام (مانند بانو سمیه، زُمیصه، ام شریک، حمنه، نسیمه و…)
- اهل بیت پیامبر و امامان علیهم‌السلام (مانند مادران، همسران، خواهران، دختران و شاگردان معصومین علیهم‌السلام، همچون حضرت صدیقه طاهره، خدیجه، آمنه، نرجس خاتون، فضا و…)
- بانوان عاشورایی (مانند حضرت زینب، ام‌کلثوم، رباب، ام‌وہب، ام‌البین، حمیده و رقیه علیهم‌السلام)
- بانوان تأثیرگذار جبهه مقاومت (اسیر، شهید و جانباز انقلاب اسلامی، دفاع‌مقدس و جبهه مقاومت؛ مانند مرضیه دبیغ، آمنه وهاب‌زاده، بنت‌الهدی صدر، هبسه ابوندی، شیرین ابوعاقله، ریچل کوری و…)
- خانواده رزمندگان، شهدا و جانبازان جبهه حق (مادران، همسران، خواهران و دختران رزمندگان، شهدا و جانبازان جبهه حق، از آغاز اسلام تاکنون)
- بانوان طلایی جبهه مقاومت (بانوانی که با اهدای طلا، جواهرات و دیگر دارایی‌های خود، در کنار جبهه مقاومت ایستادند).

بخش ویژه کنگره رحیل با موضوع «حضرت آسیه(س)» برگزار می‌شود. همچنین اشعاری که با موضوعات قرآنی و صدر اسلام سروده شوند، امتیاز ویژه هیات داوران را به دست خواهند آورد.

جایزه نقدی، لوح تقدیر و تندیس به ۳ شعر برگزیده در محورهای اصلی فراخوان؛ جایزه نقدی، لوح تقدیر و تندیس به شعر برگزیده در بخش ویژه و جایزه نقدی، لوح تقدیر و تندیس به شعر برگزیده در بخش کودک و نوجوان از جوایز این جشنواره خواهد بود.

شاعران می‌توانند آثار خود را در تمام قالب‌های شعر فارسی و بدون محدودیت در تعداد آثار ارسالی در بخش‌های مختلف کنگره، تا پایان فروردین ۱۴۰۴، به نشانی اینترنتی **mahta_sa** در نرم‌افزار ایتا ارسال کنند و برای اطلاعات بیشتر به کانال **@damsara** مراجعه کنند.

حضرت امام صادق(ع):

بهترین میراثی که پدران برای فرزندان می‌گذارند ادب است. نه ثروت؛ زیرا که ثروت می‌رود و ادب می‌ماند.

روزنامه سیاسی ، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی

صاحب‌امتیاز ومدیرمسئول:محمد آخوندی
مدیرعامل:رضااشکیبایی
سردبیر:سید علی‌دین نورالدینی

صرفا به یک دولت یا جریان خاص.

بر این اساس باید تأکید کرد جشنواره فیلم فجر فقط یک رخداد سینمایی نیست. جشنواره فیلم فجر نمادی از هویت و فرهنگ ملی است که می‌تواند به وحدت و انسجام جامعه کمک کند. تعطیل کردن یا تحریم این جشنواره، چه از سوی دولت و چه از سوی هنرمندان، به معنای نادیده گرفتن این نقش حیاتی است. سیاست‌بازی فلسفی هگل، امر ملی چیزی فراتر از مرزهای سیاسی و جغرافیایی است؛ امر ملی، تجسم روح ملت است که در بستر تاریخ و فرهنگ متبلور می‌شود. در این میان، هنر، بویژه سینما، یکی از ابزارهای اصلی این تجسم است. از این رو، جشنواره فیلم فجر بیش از آنکه یک جشنواره دولتی باشد، یک جشنواره ملی است که می‌تواند شکاف‌های اجتماعی را ترمیم و مردم را به گفت‌وگویی تازه درباره فرهنگ، تاریخ و هویت مشترک‌شان دعوت کند. وقتی هیات انتخاب جشنواره فیلم فجر اعلام شد، بحث‌ها و گمانه‌زنی‌های متعددی درباره آینده این جشنواره در دولت جدید به وجود آمد. برخی معتقدند این جشنواره به دلیل تغییرات سیاسی و اجتماعی، ممکن است رونق تازه‌ای پیدا کند و دیگر از تحریم‌های سینماگران خبری نباشد.

این نگاه، نه صرفا یک تحلیل سیاسی، بلکه بازتاب یک حقیقت اجتماعی است؛ جامعه، بویژه در لحظات بحرانی و پرتنش، نیازمند نقاط تمرکز و رویدادهایی است که انسجام آن را بازسازی کنند. جشنواره‌ها در این میان، نقشی مشابه با آیین‌های باستانی دارند که در فرهنگ‌های مختلف، از جمله یونان باستان، به‌عنوان بستری برای گردهم آیی و تقویت وحدت اجتماعی عمل می‌کردند. در یونان باستان، جشنواره‌های هنری نه‌تنها محلی برای نمایش خلاقیت هنری، بلکه فضایی برای ارتباط و تعامل شهروندان بودند. این جشنواره‌ها بویژه در دوره‌های بحران و اختلاف، بستری برای گفت‌وگو میان مردم فراهم می‌کردند و از طریق هنر، روح واحد جامعه را احیا می‌کردند.

هنر در این مفهوم، وسیله‌ای است برای مواجهه با آن. هنرمند، بویژه در لحظاتی که جامعه دچار شکاف‌ها و اختلافات عمیق می‌شود، وظیفه‌ای فراتر از خلاقیت صرف دارد. او باید در نقش درناگر اجتماعی ظاهر شود و با آتش خود، پلی میان تفاوت‌ها و تضادها بسازد. این همان چیزی است که هگل به آن اشاره می‌کند: هنر، به‌عنوان تجلی روح مطلق، می‌تواند به وحدت و انسجام جامعه کمک کند. جشنواره فیلم فجر نیز باید از این منظر دیده شود. این جشنواره نه‌تنها عرصه‌ای برای رقابت سینماگران، بلکه مکانی است که مردم و هنرمندان می‌توانند در آن از طریق هنر با یکدیگر گفت‌وگو و وحدت ملی را بازتعریف کنند. در این میان، یکی از انتقادهایی که معمولاً به هنرمندان وارد می‌شود، این است که آنان ذغدغه‌های سیاسی خود را صرفا به‌صورت مخالفت با نظام حاکم یا دولت وقت بیان می‌کنند. اگرچه انتقاد و اعتراض بخشی از مسؤولیت هنری است اما هنرمند نباید به این محدود شود. پیغام هنرمند باید فراتر از سیاست روزمره باشد و به امر ملی نیز توجه کند. او باید بتواند چشم‌اندازی وسیع‌تر ارائه دهد و در کنار انتقاد از نارسایی‌ها، به نیازهای عمیق‌تر جامعه نیز پاسخ دهد. این نکته بویژه درباره جشنواره‌هایی مانند فیلم فجر اهمیت دارد که ماهیت ملی دارند و به یک ملت تعلق دارند، نه

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر (عج)، کوچه سعید، پلاک ۹
رابطه عمومی: ۶۶۴۱۳۷۲ | تلفن: ۶۶۴۱۳۷۸۳ |نمابر: ۶۶۴۱۳۱۳۷
ایم‌اس‌ان: vataneerouz@ | پست الکترونیک: info@vataneerouz.ir

چاپ: موسسه چاپ‌چم برتر پرنآ توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۲۰۰۰

چرا برخورد سیاست‌زده با جشنواره فجر غیر ملی و غیر سیاسی است؟

در رد سیاست‌زدگی سینما

در چنین رویدادهایی، نه‌تنها به هنر، بلکه به وحدت ملی آسیب می‌زند. جشنواره فیلم فجر، مانند هر جشنواره ملی دیگری، باید از چنین بازی‌هایی فراتر رود و به بستری برای گفت‌وگو، تعامل، و بازسازی هویت ملی تبدیل شود. هنرمند، بویژه در لحظاتی که جامعه در معرض شکاف‌های عمیق قرار دارد، باید نقش خود را در بازسازی و تقویت وحدت ملی ایفا کند. این نقش، نه به معنای سکوت در برابر نارسایی‌ها، بلکه به معنای ارائه چشم‌اندازی است که بتواند مردم را گرد هم آورد و گفت‌وگو را ممکن سازد. جشنواره فیلم فجر می‌تواند و باید چنین فضایی باشد؛ فضایی که در آن، هنرمندان و مردم به گفت‌وگویی تازه درباره فرهنگ، تاریخ، و هویت خود دعوت شوند و در این گفت‌وگو، روح ملی را احیا کنند. هگل معتقد است دولت به‌عنوان تجلی عینی روح ملت، تنها در صورتی می‌تواند بقای خود را تضمین کند که مردم آن ملت، احساس تعلق به یک کل بزرگ‌تر را تجربه کنند. این تعلق، نه صرفا از قوانین و نهادها، بلکه از فرهنگ، هنر و مناسکی ناشی می‌شود که روح ملت را در قالبی ملموس بازتولید می‌کنند. جشنواره فیلم فجر با وجود تمام جنبه‌های اجرایی، نماد یکی از این مناسک است. در فضای که سیاست و منافع جناحی ممکن است وحدت ملی را تهدید کنند، هنر وظیفه دارد پلی میان تفاوت‌ها ایجاد و شکاف‌های اجتماعی را ترمیم کند. هنر، برخلاف سیاست که اغلب بر محور قدرت و تضاد استوار است، از ظرفیت بی‌ظیبری برای ایجاد همبستگی برخوردار است. در فلسفه هگل، هنر نوعی زبان جهانی است که می‌تواند روح انسان‌ها را به هم متصل کند.

از این منظر، جشنواره فیلم فجر باید به‌عنوان بستری برای بازسازی این اتصال میان مردم دیده شود. اگرچه ممکن است برخی آن را به دلیل وابستگی‌اش به نهادهای دولتی نقد کنند اما این جشنواره در حقیقت به معنای جمع شدن سینماگران و مردم در یک فضای مشترک است؛ فضایی که در آن فرهنگ به‌عنوان یک میراث ملی به نمایش گذاشته می‌شود. حتی اگر دولت نقش اجرایی آن را بر عهده دارد، ماهیت این رویداد، ملی است و به همه مردم تعلق دارد. این نکته مهم است که سینما - برخلاف بسیاری از هنرهای دیگر - هنری جمعی و مخاطب‌محور است. فیلم‌ها نه فقط برای هنرمندان، بلکه برای جامعه ساخته می‌شوند و این ویژگی، جشنواره فیلم را به عرصه‌ای برای گفت‌وگو میان مردم و هنرمندان تبدیل می‌کند. از نسوی دیگر، می‌توان جشنواره فجر را با مفهوم جشن‌ها و مراسم آیینی در فرهنگ‌های باستان مقایسه کرد. در یونان باستان، جشنواره‌های هنری همچون دیونیزیآ، علاوه بر نمایش خلاقیت هنری، وسیله‌ای برای ایجاد انسجام اجتماعی بودند. این جشنواره‌ها فرصتی فراهم می‌کردند

بوی کباب در منطقه گمراه‌تان نکند

در همین راستا شیخ نعیم قاسم، دبیر کل حزب‌الله لبنان نیز گفته است: «اما یک فرصت مشخص برای پایان نقض آتش‌بس قرار می‌دهیم.»
■ یک گروه مقاومت سوروی بهتر از یک دولت گرفتار عمل می‌کند
بر خلاف روایت‌های ساختگی، محور مقاومت همچنان در برابر فشارهای استبدادی کرده و حتی دستاوردهای جدیدی را رقم زده است. به رغم ترور رهبران حماس، مقاومت در غزه همچنان پابرجاست و اسرائیل به رغم تداوم حملات به غزه نتوانسته به اهداف خود دست یابد. تبلیغاتی که اوایل جنگ مدعی آزادی تمام اسرای صهیونیست و نابودی حماس بود، اکنون نابودی اسرا با هدف جلوگیری از امتیاز دادن به حماس را مقدمه‌چینی می‌کند. حزب‌الله لبنان همچنان با حفظ قدرت خود، به خواست دولت لبنان و مردم این کشور پایبند است. این پایبندی باعث شده رژیم صهیونیستی جرات تحرک گسترده‌تر را داشته باشد و داشته‌.

کارآمدی و دولت

دارد. نظریه رهبر انقلاب اسلامی که به‌عنوان تدقیق نظریه امام راحل مطرح شد است، معنای عمیق‌تر و وسیع‌تری از کارآمدی را ممکن می‌کند.

نظریه مشروعیت رهبر انقلاب، امکانی عمیق‌تر، ممتاز و متمایز برای مطرح شدن کارآمدی یا کارایی و اثربخشی است. قابل اشاره است که در مباحث علمی، متخصصان میان کارآمدی یا کارایی با اثربخشی تمایز قائل شده‌اند. کارآمدی را به زبان ساده، انجام مفید کار و اثربخشی را انجام کار مفید تلقی کرده‌اند.
با این اشاره، باید پرسید در نظریه رهبر انقلاب، چه امکانی برای بازسازی مفهوم کارآمدی و مفهوم اثربخشی وجود دارد؟ در پاسخ باید گفت مقصود نظریه مشروعیت رهبر انقلاب وقتی از مطابقت با دین سخن می‌گوید، هم‌زمان مطابقت با واقعیت است. مطابقت با واقعیت ملاکی فراتر از مطابقت با علم است، چرا که علم یا نظریه علمی هم ممکن است با واقعیت مطابقت نداشته نباشد، بنابراین از علم بودن ساقط شده و کنار گذاشته شود.

تا مردم با کنار گذاشتن اختلافات روزمره، در فضایی مشترک گرد هم آیند و تجربه‌ای مشترک از تعلق و هویت پیدا کنند. این نوع از مناسک برای هر جامعه‌ای ضروری است، زیرا به مردم یادآوری می‌کند که به یک کل بزرگ‌تر تعلق دارند. جشنواره فیلم فجر به همین ترتیب می‌تواند فضایی برای بازتعریف هویت ملی باشد. این جشنواره به مردم و هنرمندان اجازه می‌دهد از طریق هنر با یکدیگر گفت‌وگو کنند و در این گفت‌وگو، معنای جدیدی برای وحدت ملی پیدا کنند.

یکی از ویژگی‌های اساسی جشنواره‌های ملی، فراسوی سیاست بودن آنهاست. اگرچه سیاست به‌طور اجتناب‌ناپذیر بخشی از زندگی اجتماعی است اما هنر می‌تواند فضای مستقلی ایجاد کند که در آن مردم به‌دور از تنش‌های سیاسی، بر مشترکات خود تمرکز کنند. اینجاست که هنرمند نقش کلیدی ایفا می‌کند. هنرمند، نه به‌عنوان یک فعال سیاسی، بلکه به‌عنوان یک میانجی فرهنگی، می‌تواند مردم را گرد هم آورد و آنها را به گفت‌وگو درباره مسائل اساسی‌تر، همچون هویت و فرهنگ دعوت کند. البته این بدین معنا نیست که هنرمند نباید به مسائل سیاسی بپردازد اما ذغدغه سیاسی هنرمند نباید صرفا به مخالف با دولت یا جریان خاص محدود شود. او باید بتواند از سیاست فراتر رود و به مسائل بنیادی‌تری که جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهند، توجه کند. جشنواره فیلم فجر، از این منظر، فرصتی است برای هنرمندان تا نقش خود را به‌عنوان معماران وحدت ملی ایفا کنند. آنها می‌توانند از طریق آثار خود، روایت‌هایی ارائه دهند که مردم را به تأمل درباره هویت و فرهنگ‌شان دعوت می‌کند. از نسوی دیگر، تعطیلی یا تحریم این جشنواره، چه از نسوی دولت و چه از نسوی هنرمندان، نه‌تنها به هنر، بلکه به وحدت ملی آسیب می‌زند. در جامعه‌ای که تنش‌ها و شکاف‌های اجتماعی رو به افزایش است، نیاز به نقاط تمرکز و رویدادهایی که بتوانند انسجام اجتماعی را بازسازی کنند، بیشتر احساس می‌شود.

جشنواره فیلم فجر یکی از این نقاط تمرکز است که نباید قربانی سیاست‌بازی شود. سیاست‌بازی در این قبیل رویدادها، نه‌تنها هنر را تحت تأثیر قرار می‌دهد، بلکه مانع ایجاد فضایی می‌شود که مردم بتوانند در آن به گفت‌وگو فرهنگی بپردازند. اگر از منظر هگلی به این مساله نگاه کنیم، می‌بینیم که وحدت ملی، تنها در صورتی می‌تواند حفظ شود که مردم احساس کنند بخشی از یک کل بزرگ‌تر هستند. این احساس، نه از طریق قوانین یا سیاست‌های دولتی، بلکه از طریق فرهنگ و هنر ایجاد می‌شود. جشنواره فیلم فجر به همین دلیل چیزی فراتر از یک رویداد سینمایی است. این جشنواره نمادی از هویت و فرهنگ ملی است که می‌تواند به مردم یادآوری کند به یک ملت واحد تعلق دارند. در نهایت، باید به این نکته توجه کرد که نقش جشنواره‌ها، تنها به نمایش آثار هنری محدود نمی‌شود. آنها می‌توانند بستری برای بازتعریف هویت ملی و ایجاد انسجام اجتماعی باشند. جشنواره فیلم فجر با وجود تمام چالش‌ها و انتقاده‌ها، همچنان یکی از مهم‌ترین فرصت‌هایی است که مردم و هنرمندان می‌توانند در آن به گفت‌وگو درباره فرهنگ و هویت‌شان بپردازند. این جشنواره باید از سیاست‌بازی و منافع جناحی فراتر رود و به بستری برای بازسازی وحدت ملی تبدیل شود. هنرمندان و مردم، هر ۲ مسؤولیت دارند که این جشنواره را به یک رویداد ملی تبدیل کنند که بتواند روح ملت را بازتاب دهد و به انسجام اجتماعی کمک کند.

■ ایران بحران‌های بزرگ‌تری را پشت سر گذاشته است؛ لطفا شوخی نکنید

تاریخ ایران و محور مقاومت نشان می‌دهد در سخت‌ترین شرایط نیز توانسته‌اند نه تنها مقاومت کنند، بلکه پیشرفت داشته باشند. جنگ ۸ ساله ایران با عراق نمونه‌ای روشن از این توانمندی است. امروز نیز به رغم فشارهای اقتصادی و سیاسی، ایران همچنان یکی از بازیگران کلیدی منطقه است. برخورد‌های اخیر علیه ایران، در نهایت به زیان حامیان سیاست‌های ضد منطقه‌ای تمام خواهد شد. مهم‌تر از همه تداوم این روند زمینه را برای تشدید فعالیت‌های محور مقاومت در مرزهای رژیم صهیونیستی بیش از گذشته فراهم خواهد کرد. اتفاقات چند وقت اخیر منطقه بار دیگر نشان داد عقب‌نشینی در برابر فشارها، نه تنها موجب احترام نمی‌شود، بلکه به طمع‌ورزی دشمنان دامن می‌زند. قدرت و توانایی کندی که احترام و اعتبار می‌آورد، نه ضعف و انفعال.

با چنین پایه‌ای از مشروعیت، کارآمدی باید منطبق با فطرت و طبیعت باشد تا از مرز اخلاق خارج نشود. اثربخشی که بیش از کارآمدی مستعد خروج از اخلاق است نیز مبتنی بر پایه مذکور، معنایی متمایز و اصیل می‌یابد. با اینتا بر این پایه، دیگر سود شخصی ملاک نهایی نیست، بلکه منافع انسانی و منفعت طبیعت مهم‌تر می‌شود. حتی سود شخصی هم از منافع کوتاه‌مدت فرار رفته و سلامت اخلاق و شخصیت فرد (منابع عمیق‌تر) را احیاتی‌تر می‌کند.